

Tasgau/asesiadau ffurfiannol o'r gwersi iaith

Chwilio'r gwallau 1 *Seren iaith*
Rannak Howells

Cwestiynau 1

- Faint + o + treigladd meddal + enw lluosog.
- Sawl + enw unigol.

Rhowch 'Sawl' neu 'Faint o' yn y bylchau. Treiglwch os oes angen.

- Sawl plentyn newydd fydd yn dechrau yn yr ysgol yfory?
- Faint o chwaraewyr sydd wedi eu gwahardd erbyn hyn?
- Faint o gwersi sy ganddyn nhw bob dydd?
- Sawl daeargryn sy wedi digwydd eleni?
- Faint o milwyr oedd yn ymladd yn yr ail ryfel byd?
- Sawl triongl glas oedd yn y patrwm?
- Faint o deisennau wnaiff hi heno?
- Sawl tudalen sy rhaid i ni ddarllen heno?
- Faint o trefi glan y môr fyddi di'n eu trafod yn y project?
- Faint o gynddisgyblion welaist ti yn yr aduniad?

Sawl = enw unigol
Faint o = lluosog a treigladd meddal

54

Chwilio'r gwallau 1

Cwestiynau 2

- Mae llawer o eiriau yn y Gymraeg am 'yes' a 'no', ond rhaid dewis y gair cywir bob tro.

Rhowch air cyntaf yr ateb cadarnhaol a negyddol yn y grid isod.

Cwestiwn	Cadarnhaol	Negyddol
1. Oes gwers hanes heddiw?	Oes	Nac oes
2. Aethon nhw i'r gig?	Do	Naddo
3. Fydd hi'n canu ar ei phen ei hun?		
4. Oedd rhywun yn hwyr y bore ma?	Oedd	Nac Oedd
5. Ym Mangor mae o'n byw rŵan?	Ydy	Nac Ydy
6. Wyt ti'n cystadlu eleni?	Ydw	Nac Ydw
7. Fydda i'n cael ffræe os bydda i'n hwyr?		
8. Yr athrawes gelf yw'r pennaeth newydd?	Ydy	Nac Ydy
9. Gawn ni fynd i'r sioe gerdd yr wythnos nesa?		
10. Ydy'r car newydd yn cyrraedd heno?	Ydy	Nac Ydy

Chwilio'r gwallau 1

Hannah Howells

Cwestiynau 3

- Mae treiglâd yn dilyn llawer o eiriau cwestiwn e.e. Pa lyfrau? Beth wnaeth o?

Mae gwallau treiglo mewn pump o'r cwestiynau isod. Gwnewch restr o'r cwestiynau sy'n gywir. Yna, cywirwch y pum cwestiwn sy'n anghywir.

1. Beth fyddwch chi'n adeiladu ar y tir?
2. Pwy ddaeth â ffôn symudol i'r ysgol heddiw?
3. Pa fwyd maen nhw'n ei werthu yn y siop newydd?
4. Pa tystiolaeth oedd gan yr heddlu? *Pa dystiolaeth*
5. Pwy gwelodd y lleidr yn torri i mewn i'r ty? *Pwy welodd*
6. Sut teulu sy wedi symud i'r hen dy? *Sut deulu*
7. Sut teithion nhw i Lundain? *Sut deithion*
8. Pryd weloch chi'r ffilm newydd?
9. Faint dywedodd hi wrthoch chi am y ddamwain? *Faint ddywedodd*
10. P'un o'r dynion helpodd? *o'r ddynion*

Chwilio'r gwallau 1

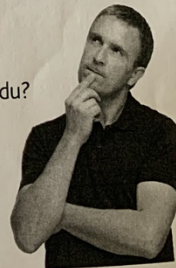
Cwestiynau 4

- Rydyn ni'n defnyddio 'sydd' gyda:
 - Pwy + 'n/yn/wedi + berfenw (Pwy sy'n talu?)
 - Beth + 'n/yn/ + ansoddair (Beth sy'n fawr?)
 - Faint + arddodiad (Faint sydd yn yr ysgol?)
 - Pa + enw + yma/yna/yno (Pa ffilm sy yno?)
- Rydyn ni'n defnyddio 'yw/ydy' gyda:
 - Pwy + enw (neu y/yr/'r + enw)
 - Beth + rhagenw
 - Faint + hwn/hon/hyn/hwnna/honna/y rheina
 - Pa + enw?

Rhowch yw/ydy neu sydd/sy yn y bylchau.

1. Wyt ti'n gwybod pwy sydd wedi cael y swydd?
2. Pa athrawes yw 'r orau yn yr ysgol?
3. Beth yw ei henw hi?
4. Faint o siopau sydd yn y ganolfan siopa newydd?
5. Pwy sy 'n darllen y newyddion bob nos Lun?
6. Pa waith cartref yw hwnna?
7. Pwy sydd wedi gweld y rhaglen realiti newydd sy ar y teledu?
8. Beth sy 'n dal, yn dywyll ac yn flewog?
9. Pa ffilm sydd yno'r wythnos hon?
10. Faint ydy pris y gêm newydd ar gyfer y cyfrifiadur?

Termau Cymraeg – Rhannau ymadrodd

Dwi'n Siarad Cymraeg!

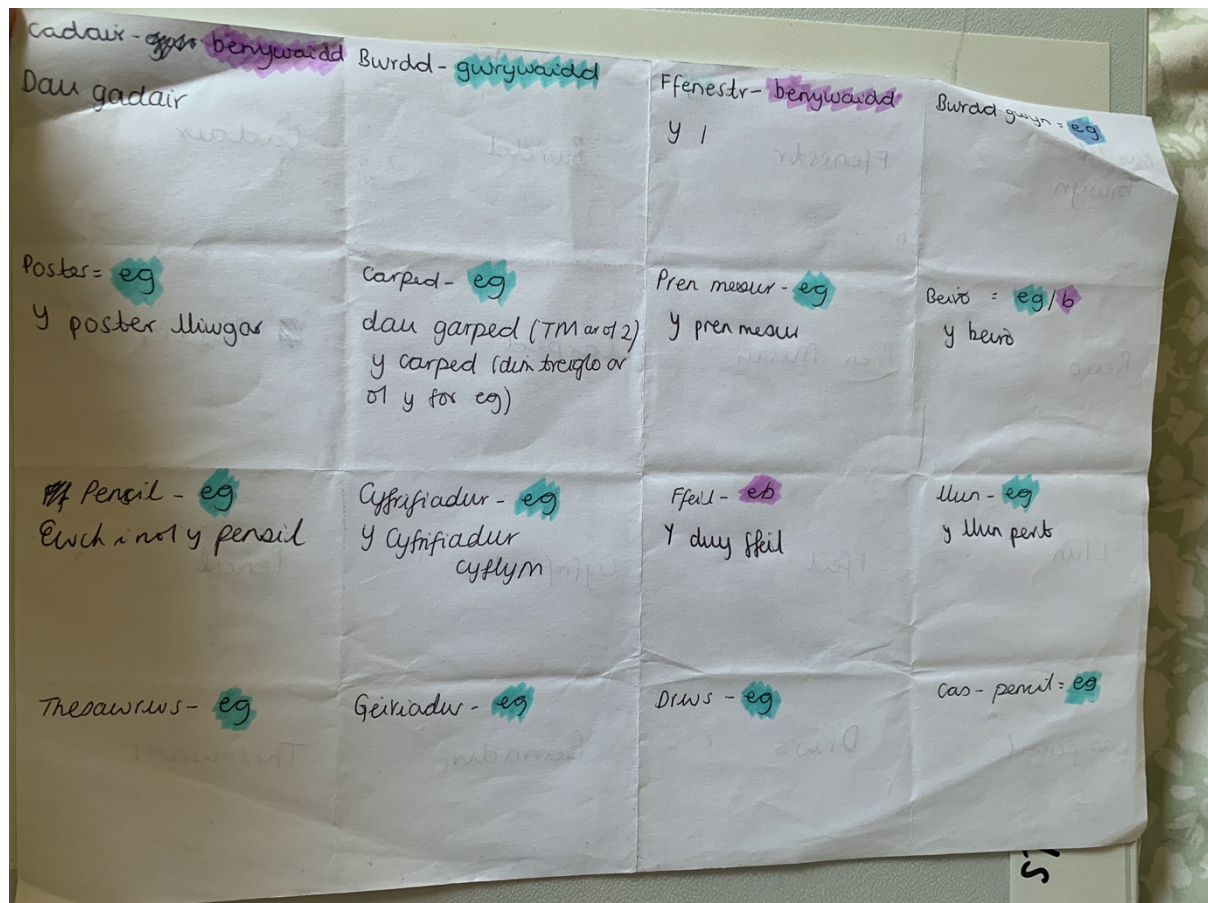

Term	Deall?	Enghraifft
Rhannau ymadrodd	✓	Popeth ar yr hwynt heb R.Y.
Enw unigol	✓	cadeir
Enw lluosog	✓	cadeiriau
* Enw gwrywaidd		dau a:
* Enw benywaidd		duw cadair
Enw priod	✓	Prif lythyr - Llyndair
Enw torfol		grŵp o beirhan efo gilydd, ysgol o bysgol
Enw diriaethol	✓	Gallu cyffwrdd - wal, ffrestr
Enw haniaethol	✓	maeth cyffwrdd - temladan, caniad, mairich
Rhagenw	✓	Cymryd lle enw - fy ffron
Ansoddair	✓	^{merch} Ffyrnig
Cysylltair	✓	Cysylltu brawddeg → chenydd
Arddodiad	✓	Pethynas rhug un person / peth → gwaith ar y deig, meich ei ffron
Berf	✓	Neidiais / Collas, Cynrodd
Gwrthrych	✓	yr un ddisad o weithred → y penneith
Goddrych	✓	disgyl → yr un ydd yn uned
Berfenw	✓	~~Neidiais / Collas~~ Cymro
Adferf	✓	Ansoddair ydd yn disgyl ^{berf} rhedais yn gyllym ffrag R. Cymro y penant coffi prysur Colli

y Farnod

y / y, yr

↓
mae'r disgyl...

Gwers
Cymraeg

17/09/2019

Rhannau Ymadrodd →

- Geiriau gramadeg

- ↳ eut a pham maent yn breigl

- ↳ enghraifft → enw, berf, ansoddau,
pob un ar yr rhestr heb ry.

Enw → NOUN (lluosog = enwau)

- ↳ gair sydd yn cael ei rai or rhyweth
er myn ei adnabod + gwybod

- ↳ describes something

- ↳ pob enw ffurf unigol + lluosog.

unigol = cadair

lluosog = cadeiriau

Mae pob enw yn y Gymraeg genedl

- ↳ hynny yw

- **enw gwywaidd** → dau ai (ai = 2)

- **enw benywaidd** → duy, tair

- ↳ cadair = duy, tair (benywaidd)

- ↳ braf

eb = benywaidd

eg = gwywaidd

egb = benywaidd or gwywaidd.

munud - eib (dau munud/dwy) ✓
llygaid - eib
troed - eib
cupan

Enw Priod - Pŵl, Llythyr a enw
Priod - enw iaith/ll/ enw
↳ Llundain, Hannah, Almaeneg

Enw Torfol - Gŵp o bethau efo
gilydd → byrfa, enw a gŵp -haid
o amferbaid
↳ ysgol o bysgod

Enw Diniethol → chi'n gallu cyffwrdd
↳ wal, ffenestr, drws

Enw haniaethol → methu cyffwrdd
↳ teimladau, cariad, hapwngdol
(bristwch)

Rhoegennau → Pronoun → Gwir yn lle enw,
ti, fi, ef, hi, nhw, sy
e-e - Mae hi'n hoff iawn o'i gwrth

Ansoddeir - gair sydd yn disgrifio
enw

↳ sefyllfa ANODD

↳ pryder mawr

↳ merch hapus

• ansoddeir yn dod ar ôl enw

↳ bag trefnus

• wreithiau ar ôl

↳ ysgol awillyd

↳ llyng dro

Cysylltair - gair sy'n cysylltu
geiriau, cymalau, neu fraidddegau

↳ papur a phensil

↳ Ion hysg a waith | chenydd damakin

↳

Arddodiaid - am, ar, at, gan

Perthynas rhwng un person / peth a pherson
neu beth arall.

↳ gwaith AR y dddeig

↳ ddybluio yn y dosbarth

y Fannod (Bannod)

- y burdd / y car
 - y / yr / y'r - mae'r digybl
- gawr sydd yn gweud enw'r bannod
ynw bannod a cheir 3 ffurf

Berf - Gwir sydd yn weli BETH
sydd yn cael ei weud.

3 sylldogaeth - person, amser, gwerthred.
→ Taflaw, Taflon, Taflodd

Berfennu - doing word - ffenidia yn y
geiradarn - swimming, running

Berfennu	Berfennu
Cwynpo	Cwynpodd
Colli	Collais
Cwyno	Cwynodd
Chwesthyn	Chwesthynas

Adferf - Anoddau sydd yn
disgrifio beraf

> Rhedais yn gyflym tuag
at yr pwrnt coffi mwy

Goddrych a gwrthrych beraf

Goddrych → (Subject) yr un sy'n gwasgu
y weithred.

Gwrthrych → yr un sy'n dioddef y weithred

y disgybl → goddrych - un sy'n gwasgu
yr weithred.

llyfr da - gwrthrych → beth y beraf y
effeithio → llyfr

Enw Targol → grŵp o bethau, efo gylfa

Amoddau → llygaid disglau ✓

Arddodiad → am / or / ab / gan ✓

Enw llusog → mynyddoedd ✓

Harwaethol - grac / tristwch ✓ ^g/_s

Cymraeg

24/09

Enwau Benywaidd / Gwrywaidd

Enw

Benywaidd UNIGOL → os yw y

yn dod o blaen enw benywaidd

unigol → TREIGLAD MEDDAL

y cadair > y gadair

Credl - naill ai gynywaidd neu benywaidd
(egb)

Gwrywaidd - dim treigladd ar ôl y

Dim treigladd ar ôl 'y'

• y bachgen

• y coleg

• y drws

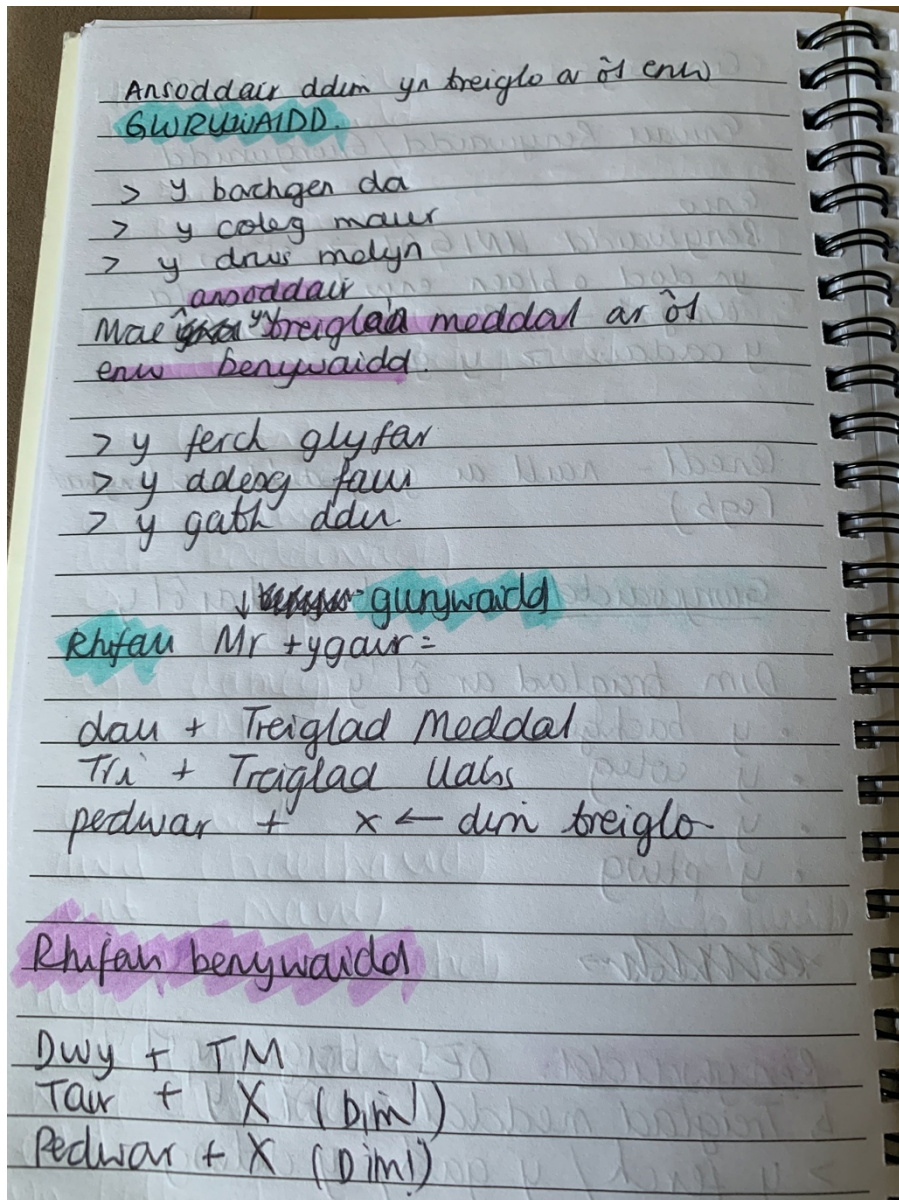
• y plwg

~~XBWYWAIDD~~ →

Benywaidd - OES - treigls ar ôl y

b Treigladd meddal ar ôl 'y'

> y ferch / y gath / y ddog

Y Treigladd Meddal

Cyfeir

Treigladd Meddal

P

B

T

D

C

G

B

F

D

Dd

G

L

Ll

Ll

M

F

Rh

R

P T C - Treigladd Uan

Rhifan gynywaidd -

Dau + Treigladd Meddal

Tr + Treigladd Uan

Pedwar + X ← dim treiglo

Ansoddau ddun yn treiglo ar ei enw
Gynywaidd.

hwn - Gwynwadd
hon - Benywadd

y ferch hon - B
y Bechgym hwn - G

Oo yw'r geinai yn offen eto
geinai yma = Benywadd

en (seren)
ach (cyfnach)
as (cymwynas)
alrh (barddoniaeth)
es
ell - (llunell)
eg (dameg)
eb (anfneb)

Gwynwadd
awd (traethawd) iard
aib (maent) deb (undeb)
fid/did (iellentid)
rwydd
adur (cyfrifadur)
wr (chwaraewr)
edd
yn (offenn)

Cymraeg - Cwestiynau

westhun oaeedig - un gair ateb
agored - amrywiol o atebion

Oes/Nac Oes
Ydy/Nac Ydy

Oes - something that isn't definite
- Is there a? Are there any?

Ydy > ffurfiâu pendant

- Is (the) Arc (the)?

Ydy John yn absennol? Ydy'r llyfr ar
y bwrdd?

Sawl + Faint

Sawl - enw unigol - Sawl plentyn
sydd yn y dosbarth?

Faint - enw lluosog - breigl ar ol 'o'.
Faint o blant sydd yn y dosbarth?

~~Cwestiynau~~ agreed
Treigladau
Sub + berf - dim yn treiglo
Sub + enw - Treiglod meddal
Pryd + berf - NA
Ble + berf - NA
Beth + berf - Treiglod Meddal
Faint + berf - T/M - 'Faint dalon
nhw'?
Pwy + berf - T/M - Pwy fyddodd?
Pa + enw - T/M - Pa lyfrau
Pa + enw + berf - T/M - Pa lyfrau
P'ur + berf - T/M - P'ur bynnoch chi?
Pam - NA - Pam dda ti?

